

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU (BAYEK) YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1– (1) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Bu Yönergenin amacı bilimsel araştırma, çalışma, yayın gibi etkinliklerde uygulanacak etik ilke ve kuralları belirlemek, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun oluşum, görev, yetki, sorumluluk, çalışma ve uygulama esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu yönerge,

a) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Üniversitemiz mensuplarınca ve bu yönerge Ek Madde 1 deki şartları sağlamak kaydıyla kurum dışından kişilerce, yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca, her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

b) Lisansüstü eğitim sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

c) Üniversite mensuplarınca yurt içinde ve yurt dışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayınlara ilgili yayın etiği sorunlarını,

ç) Üniversite mensuplarınca biyomedikal araştırmalarda kullanılacak deneklerde ve ekoloji ile ilgili çalışmalarda yapılan etik ihlallerini,

d) Üniversite akademik kadro ilanlarına başvuran adayların, başvuru dosyasında yer alan bilimsel araştırma ve yayınlarına ilişkin etik ihlallerini,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3– (1) Bu Yönerge 2547 sayılı Kanunun 42 nci ve 65 inci maddeleri ile Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4– (1) Bu Yönergede geçen;

a) Başkan: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul Başkanı,

b) Birim: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi akademik ve idari birimlerini,

c) Denek: Üzerinde araştırma, inceleme, deney veya değerlendirme yapılan canlı varlıkları,

ç) Etik Kurul: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurullarını (BAYEK),

d) Rektör: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörünü,

e) Üniversite: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesini,

f) Üye: Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul üyesini,

g) Yayın etiği: Bilimsel araştırma, yayın ve etkinliklerin ulusal ve uluslararası kabul gören bilimsel bilgi üretimi, özen, dürüstlük, açıklık, nesnellik, tarafsızlık, güvenilirlik, hakkaniyet ve saygı ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmesi, raporlanması, sunulması ve yayımlanmasını,

ğ) Yayın etiği ihlali: Bu yönergede belirtilen, kasıt ya da ağır ihmal sonucu gerçekleşmiş ve yayın etiğine aykırılığı inandırıcı ve yeterli belgelerle ispatlanmış eylemleri,

h) Yayın etiğinde özensizlik: Bu yönergede belirtilen eylemlerin özensizlik, ihmal, dikkatsizlik ya da deneyimsizlik sonucu gerçekleştirilmiş olmasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma Etiği, Yayın Etiği ve Akademik Değerlendirmelere İlişkin Temel İlkeler **Bilimsel araştırma etiğine ilişkin temel ilkeler**

MADDE 5– (1) Her çeşit bilimsel araştırmada uyulacak temel ilkeler şunlardır:

a) Veriler, bilimsel yöntemlerle elde edilir. Bunların değerlendirilmesinde, yorumunda ve kuramsal sonuçların elde edilmesinde bilimsel yöntemlerin dışına çıkılamaz, sonuçlar saptırılamaz, elde edilmemiş sonuçlar araştırma sonuçlarıymış gibi gösterilemez.

b) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda 27 Mayıs 2023 tarihli ve 32203 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Beşeri Tıbbi Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik hükümleri göz önünde bulundurulur.

c) Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların rızası, araştırma bir kurumda yapılıyorsa bağlı bulundukları kurumun izni alınır.

ç) Araştırma ve deneylerin, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermemesi temel ilkedir. Çalışmalara başlanılmadan önce gerekli izinler yetkili birimlerden yazılı olarak alınır. Bu çerçevede uluslararası beyanname hükümleri ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat hükümleri göz önünde bulundurulur.

d) Araştırmacılar ve yetkililer, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirmek ve uyarmakla yükümlüdür.

e) Araştırmacılar, kendi vicdanî kanaatlerine göre zararlı sonuçlara ve/veya onaylamadıkları uygulamalara yol açabilecek araştırmalara katılmama hakkına sahiptir.

f) Yapılacak çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgilerin, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanılması, gizliliğine riayet edilmesi ve korunması sağlanır.

g) Bilimsel araştırma için tahsis edilen imkân ve kaynaklar amacı dışında kullanılamaz.

Yayın etiğine ilişkin temel ilkeler

MADDE 6– (1) Her çeşit bilimsel yayında uyulacak temel ilkeler şunlardır:

a) Bilimsel araştırmanın tasarlanması, planlanması, yürütülmesi ve yayına hazırlanması aşamalarında katkıda bulunmamış kişiler, yazar isimleri arasında gösterilemez.

b) Bilimsel yayınlarda bir çalışmadan yararlanırken bilimsel atıf kurallarına uygun olarak kaynak gösterilir.

c) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tezler veya çalışmalar, sahibinin yazılı izni olmadan kaynak olarak kullanılamaz.

ç) Evrensel olarak tanınan bilim kuramları, bilim alanlarının temel bilgileri, matematik teoremleri ve ispatları gibi önermeler dışında hiçbir çalışmanın tümü veya bir bölümü, izin alınmadan ve asıl kaynak gösterilmeden çeviri veya özgün şekliyle yayımlanamaz.

Akademik değerlendirmelere ilişkin temel ilkeler

MADDE 7– (1) Her çeşit akademik değerlendirmede uyulacak temel ilkeler şunlardır:

a) Akademik hayatın bütün aşamalarında ortaya konulan değerlendirmeler bilimsel liyakat kriterlerine göre yapılır.

b) Akademik ilerleme ve ödül jürilerinde bilimsel liyakat kriterlerinin dışına çıkmak, kişileri kayırmak, bilimsel eleştiri sınırlarını aşarak kişilerin kimlik ve kişiliğine yönelik saldırılarda bulunmak, haksız menfaat sağlamak, sahtecilik, kopyacılık vb. eylemlerde bulunulamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı/Aykırı Olmayan Eylemler

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler

MADDE 8– (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:

a) İntihal: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmak,

b) Sahtecilik: Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayınlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemek veya değiştirmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek,

c) Çarpıtma: Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için verileri ve/veya sonuçları değiştirmek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,

ç) Tekrar yayım: Bir araştırmacının aynı sonuçlarını içeren birden fazla eseri doçentlik sınavı değerlendirmelerinde ve akademik terfilerde ayrı eserler olarak sunmak,

d) Dilimleme: Bir araştırmacının sonuçlarını araştırmacının bütünlüğünü bozacak şekilde, uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan çok sayıda yayın yaparak doçentlik sınavı değerlendirmelerinde ve akademik terfilerde ayrı eserler olarak sunmak,

e) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı olan kişileri yazarlar arasına dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini yayım sırasında veya sonraki baskılarda eserden çıkarmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,

(2) Diğer etiğe aykırı eylemler şunlardır:

a) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek,

b) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin yazılı izni olmadan kaynak olarak kullanmak,

c) İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek,

ç) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak,

d) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,

e) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak,

f) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,

g) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,

h) Araştırma ve deneylerde, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermek,

ı) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.

i) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.

j) Araştırmacılar ve yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlüğüne uymamak,

k) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,

1) Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı olmayan eylemler

MADDE 9- (1) Bir başkasının özgün üslup ve ifadesini aynen kullanmamak şartıyla, anonim bilgileri, ilgili bilim alanının temel bilgilerini, matematik teorem ve ispatları içeren önermeleri çalışmalarda kullanmak etik ihlal olarak değerlendirilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun Oluşumu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Kurulun oluşumu

MADDE 10– (1) Üniversitede bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları sosyal ve beşeri bilimler, sağlık bilimleri ve fen ve mühendislik bilimleri alanlarında oluşturulur. Bu kurullar Üniversitenin ilgili bilim alanlarında görev yapan profesör ünvanına sahip öğretim üyeleri arasından 2 (iki) yıllık süreyle Rektör tarafından seçilen yedişer üyeden oluşur. Üniversite bünyesinde yukarıdaki koşulları sağlayacak yeterli sayıda profesör ünvanına sahip öğretim üyesinin bulunmaması durumunda 7 (yedi) üyeden oluşan 1 (bir) adet bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulu oluşturulur.

(2) Gerekli görülmesi halinde çalışmaların verimliliğini sağlamak amacıyla farklı bilim alanları için farklı bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları oluşturulabilir.

(3) Kurul üyeliğine seçilecekler hakkında etik ihlalinde bulunduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar bulunmamalıdır.

(4) Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen etik kurulu üyesinin görevi, Rektörün bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer.

(5) Görev süresi biten bir üye aynı usulle yeniden seçilebilir. İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste 3 (üç) toplantıya katılmama, yasal bir neden bulunsa bile 3 (üç) aydan fazla Etik Kurulu toplantılarına katılamama veya en az 6 (altı) ay süreyle izinli olma, 3 (üç) aydan fazla sağlık raporu alma, Etik Kurulu üyeliği sırasında disiplin cezası alma, hakkında etik ihlal veya etik özensizlik kararı verilmesi, Üniversiteden ayrılma ve Etik Kurulu üyeliğinden çekilme durumlarında Etik Kurulu üyeliği kendiliğinden sona erer. Etik Kurulu üyeliğinden çekilme veya üyeliğin düşmesi Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için, kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni üye seçilir.

(6) (Değişik: 11.03.2025 tarihli ve 229-2025/24 sayılı Üniversite Senato Kararı) Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başkanı, Rektör tarafından seçilir. Başkan üyelerden birini başkan yardımcısı olarak seçer. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer. Başkan, üyelerden birini Raportör olarak görevlendirir. Raportör Başkanın talimatı doğrultusunda toplantı sürecini yürütür.

(7) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunun sekreteryası Üniversitemiz Hukuk Müşavirliği tarafından yürütülür.

Etik kurulun görevleri

MADDE 11– (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının görevleri şunlardır:

a) Üniversitenin akademik ve idari birimlerinde bilim, yayın, etik ilke ve kurallar doğrultusunda, yeterli ve inandırıcı kanıtlara dayalı değerlendirme yapar ve görüş bildirir. Etiğe aykırılık anlamında bir değerlendirme ve görüş verebilmek için etik ihlalinin kasıt ve ağır ihmâl sonucunda gerçekleşmiş olmasını esas alır,

b) Yeni ve yerleşmemiş yöntem ve teknolojilerin uygulanması gerektiğinde yeni ilke ve kurallar oluşturur,

c) Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirler,

ç) Üniversite bünyesinde temel alınacak etik ilkeleri ve politikaları geliştirir,

d) Üniversitede etik yaşam kültürünün yaygınlaşması ve etik duyarlılık kazanılması için eğitim ve benzeri çalışmaları düzenler,

e) Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş verdiği tüm etik konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışır ve ilgili tüm bilgi ve belgeleri saklı tutar,

f) Üniversite birim ve görevlilerinin etik ilke ve standartlara aykırı tutum ve davranışlarda bulunduğu tespit halinde uygulanacak yaptırımları belirler. Etik dışı tutum ve davranışın durdurulması ve ilgililere duyurulması için Rektörlük makamını bilgilendirir,

g) Yapılan ihbar ve şikâyetin ilgiliyi mağdur etmek amacıyla ve uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı anlaşılanları da bu Yönerge çerçevesinde değerlendirir.

Etik kurulun çalışma usul ve esasları

MADDE 12– (1) Bilimsel araştırma ve yayın etik kurulları, başkanın gündemli çağrısı üzerine ayda en az 1 (bir) kez olmak üzere üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Üyeler çekimser oy kullanamaz. Başkanın katılmadığı toplantılarda başkan yardımcısı, bilimsel araştırma ve yayın etik kurul toplantısına başkanlık eder.

(2) Bilimsel araştırma ve yayın etik kurulu çalışmalarını bizzat yürütür; ancak gerektiğinde alanında uzman veya bilirkişilerden görüş alabilir. İlgili kişilerle yazışma yapabilir, bilgi isteyebilir, görüş bildirebilir.

(3) Aşağıdaki kişiler etik kurul tarafından yapılan incelemelerde uzman ve bilirkişi olarak görevlendirilemez:

- a) İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,
- b) İlgilinin kendi üniversitesinde görev yapan öğretim üyeleri,
- c) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,
- ç) İlgili ile aralarında husumet bulunan kişiler.

(4) İlgilinin çalıştığı bilim alanında öğretim üyesi bulunmaması halinde, en yakın bilim alanında çalışan öğretim üyeleri arasından veya gerekli görülmesi halinde ilgili bilim alanı dışından bilirkişi atanabilir. Ayrıca etik ihlal iddiasının hukuki anlam ve kapsamına ilişkin olarak bir hukukçu bilirkişi de görevlendirilebilir. Birden fazla bilirkişi atanması halinde her bilirkişi ayrı rapor tanzim eder.

(5) Bilirkişiler dosya kendilerine ulaştığı andan itibaren en geç 1 (bir) ay içerisinde konuya ilişkin raporu hazırlayıp gönderirler. Bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en çok 1 (bir) ay uzatılabilir.

(6) Bilimsel araştırma ve yayın etik kurul üyeleri kendileriyle veya daha önce birlikte çalışma yaptıkları kişilerle veya etik ihlalde bulunduğunu iddia ettikleri kişilerle ilgili etik ihlali iddialarının görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Etik kurula başvuru ve etik kurulun çalışma biçimi

MADDE 13– (1) Etik ihlali iddiası içeren başvurular aşağıda belirtildiği şekilde incelenir:

a) Etik kurulca incelenecek konular ve değerlendirilecek dosyalara ilişkin başvurular, birimlere şahsen, elektronik ortamda (EBYS) ya da posta yoluyla dilekçe ile yapılır. Dilekçede; başvuru konusu, etik ilkelerine aykırı davranış iddiası, kişi, zaman ve yer somut biçimde belirtilir. Başvuruda, dilekçe ile birlikte etik ilkelerine aykırı davranış iddiasına ilişkin bütün bilgi ve belgelerin de eklenmesi gerekir. İsim ve imza bulunmayan dilekçeler ile elektronik posta yolu ile gönderilen başvurular işleme konulmaz. Birimlere yapılan bu başvurular söz konusu birimin yöneticileri tarafından Rektörlüğe sunulur. Rektörlüğe ulaşan etik ihlal iddiaları, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunda incelenir.

b) Söz konusu iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler ilgili bilimsel araştırma ve yayın etik kuruluna iletilir.

c) Etik ilkelerine aykırı davranışların öğrenilmesi durumunda Rektörün talimatıyla Etik Kurul inceleme başlatır.

ç) Başka kuruluşlarca yapılmış ya da yapılmakta olan inceleme ve soruşturmalar (Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulları tarafından yapılan incelemeler hariç) bu yönerge kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel oluşturmaz.

d) Gerçeğe aykırı beyanlar içerdiği anlaşılan başvurular işleminden kaldırılır.

e) Etik ihlali iddiası içeren şikâyet ve ihbar dilekçelerinde, kişilerin doçentlik başvuru sürecinin devam ettiğinin de belirtilmesi halinde hakkında etik ihlali iddiası bulunan kişinin devam eden bir doçentlik başvurusunun bulunup bulunmadığı hususu Rektörlük tarafından derhal Üniversitelerarası Kurul Başkanlığından sorulur. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca devam eden doçentlik başvurusunun bulunduğu bildirilmesi halinde iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

f) Etik kurul kendisine gelen her başvuru için ayrı bir dosya açar ve etik ihlali olduğu iddia edilen bir başvuruyu en geç 3 (üç) ay içerisinde sonuçlandırır. Bu süre Rektör onayıyla 2 (iki) ay daha uzatılabilir.

g) Etik ihlali iddiası sebebiyle hakkında inceleme başlatılan kişilerden iddialara ilişkin olarak gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunmaları istenir. İlgili kişiler, savunma talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren 15 (on beş) gün içerisinde savunmalarını vermedikleri takdirde, bu durumun savunma istem yazısında belirtilmesi koşuluyla kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verebilir. Hakkında inceleme başlatılanlar, yazılı savunmalarını sunmak üzere iddiaları içeren evrakların 1 (bir) örneğinin kendilerine verilmesini talep etmeleri halinde, incelemeyi yürüten ilgili kurulca savunma istenmesi yönünde bir karar alınmaksızın da doğrudan yazılı savunmalarını sunabilirler. Ancak bu halde bu kişilerden yeniden yazılı savunma istenmeden de incelemeye devam edilebilmesi için, iddiaları içeren evrakların teslimine ilişkin tutanakta, teslim tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içerisinde savunmasını vermedikleri takdirde diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verileceğinin açıkça belirtilmesi şarttır. Gerekli görülen hallerde savunma tutanağa geçirilmek şartıyla sözlü olarak da alınabilir.

ğ) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmeleri sırasında diğer kurum ve kuruluşlarla yapması gereken her türlü yazışmaları Rektörlük aracılığıyla yapar.

h) Etik Kurulun uzman veya bilirkişilerden görüş talep etmesi halinde uzman veya bilirkişi tarafından talep edilen bilgi ve belgeler Etik Kurul aracılığıyla sağlanır.

ı) Etik Kurul üyeleri, uzman veya bilirkişiler yaptıkları incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklayamazlar.

i) Hakkında inceleme başlatılanlar, kendilerine yönelik iddiaları içeren evraktan bir örneğini istemeleri halinde, sözü edilen evrak Etik Kurul tarafından kendisine verilir.

j) Alınacak kararlar, Etik Kurulda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve kurul üyelerince imzalanır. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır.

k) Etik Kurulunda alınan nihai kararlar inceleme raporu niteliğinde olup bu kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere Rektöre sunulur. Konuyla ilgili olarak Rektör ayrıca idarî ve hukukî işlemler başlatabilir. Kararlar etik ihlali iddiasında bulunanlarla birlikte ilgili birim ve kurumlara bildirilir.

l) Etik Kurul kararı 15 (on beş) gün içinde ilgiliye tebliğ edilir.

(2) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Üniversitemiz akademik ve idari personeli ile öğrencilerinin ve bu yönerge Ek Madde 1 deki şartları sağlamak kaydıyla kurum dışından başvuru yapanların bilimsel araştırma ve çalışmalar, gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili başvuruları aşağıda belirtildiği şekilde incelenir:

a) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Üniversitemiz akademik/idari personeli ile öğrencileri ve bu yönerge Ek Madde 1 deki şartları sağlamak kaydıyla kurum dışından kişiler tarafından yürütülecek bilimsel araştırmalar, projeler, çalışmalar ve etkinlikler için etik kurul rapor işlemleri sorumlu araştırmacının talebiyle Etik Kurul değerlendirme sürecine alınır. Sorumlu araştırmacı başvuruyu, başvuru formu, onam formları ve Etik Kurulun gerekli gördüğü diğer belgelerle

birlikte şahsen, elektronik ortamda (EBYS) ya da posta yoluyla, akademik ve idari personel görev yaptığı birime, öğrenci öğrenim gördüğü fakülte/yüksekokul /enstitü/meslek yüksekokuluna, kurum dışı başvuru yapanlar Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörlüğü Evrak Kayıt Birimine yapar.

b) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Etik Kurula yapılacak başvurularda; başvuru formu, gerekli evraklar ve ekler bütün araştırmacılar tarafından imzalanır. Araştırma verilerinin doğrudan katılımcılardan toplanacağı araştırmalarda gerekli onam formları (gönüllü katılım olur formu, reşit ve ehil olmayanlar için veli onay formu) ıslak imzalı olarak Etik Kurula iletilmek üzere başvuru dilekçesine eklenmelidir. Üniversite mensuplarınca yapılan başvurularda bu belgeler, birim amirinin (Dekan/Müdür vb.) imzasıyla Etik Kurula gönderilir. Birim amiri imzasıyla gönderilmeyen ve eksik belge ile yapılan başvurular kabul edilmez.

c) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Etik Kurul, değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar, başvuru tarihinden itibaren en geç iki ay içerisinde başvuru karara bağlanır.

ç) Etik Kurul gerekli gördüğü durumlarda başvuru sahibinin/sahiplerinin yazılı/sözlü görüşlerine başvurabileceği gibi bu kişi/kişileri toplantıya davet edebilir.

d) İlgili birimler, Etik Kurul tarafından istenilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

e) Yapılan toplantıda aynı araştırmacıya ait en fazla 2 (iki) adet başvuru gündeme alınır.

f) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmesine sunulan her dosya için başkan, üyeler arasından birini görevlendirir. Etik Kurul, gerektiğinde konuyla ilgili başka uzmanları da görüşlerine başvurmak üzere toplantılarına davet edebilir ya da uzmanlardan oluşan bir alt kurul oluşturabilir. Bu uzmanlar ya da alt kurullar Etik Kurul tarafından kendilerine havale edilen dosya üzerindeki çalışmalarını belirlenen süre içinde tamamlayarak hazırladıkları raporu Etik Kurulda görüşülmek üzere yazılı olarak başkanlığa sunarlar. Başvuru dosyası hakkındaki görevli üyenin görüşü ve/veya diğer uzman ya da alt kurul raporları Etik Kurul toplantısında tartışmaya açılır. Tartışma sonucunda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Kurul görüşüne esas olacak karar alınır. Alınan karar etik yargıların gerekçeleriyle birlikte, nihai rapor halinde düzenlenerek toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karara karşı oy kullanan üyeler gerekçeli kararlarını nihai rapora eklemek zorundadır.

g) Etik Kurul karar verirken konu ile ilgili tüm yasal düzenlemeleri ve etik ilkeleri göz önünde bulundurur.

ğ) Etik Kurula sunulan araştırma dosyaları ve alınan kararlar gizli olup bunlarla ilgili, yetkili makamlar ve başvuru sahiplerinden başka kimseye bilgi verilmez.

h) İlgililer çalışmaya başlamadan önce Etik Kurula başvuru yapmalıdır. Etik Kurula başvuru tarihinden önce araştırılmaya başlanmış, devam eden veya tamamlanmış çalışmalar için yapılan başvurular gündeme alınmaz. Bu durumun Etik Kurul tarafından karar verilmesinden sonra fark edilmesi halinde Etik Kurulun kararı iptal edilir, sorumlu araştırmacı ve ilgili birim amiri yazıyla bilgilendirilir.

ı) (Değişik: 11.03.2025 tarihli ve 229-2025/24 sayılı Üniversite Senato Kararı) Etik Kurul, yapılan başvurular hakkında yaptığı değerlendirme sonucunda “etik olarak uygundur”, gerekçeleriyle birlikte “başvurunun reddine”, “görevsizlik” ya da “etik olarak uygun değildir” kararlarından birini verir. Verilen karar toplantı tarihinden en geç bir hafta içinde ilgili birime ve sorumlu araştırmacıya bildirilir.

i) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmesine sunulan her dosya için başkan tarafından görevlendirilen üyenin yapacağı ilk değerlendirme neticesinde tespit edilen eksiklikler EBYS üzerinden sorumlu araştırmacıya ve birimine bildirilir. Bu yönerge Ek Madde 1’deki şartları sağlamak kaydıyla kurum dışından yapılan başvurularda tespit edilen eksiklikler başvuru formunda yer alan elektronik posta adresine gönderilerek sorumlu araştırmacıya bildirilir. Ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Söz konusu eksikliklerin yedi gün içinde tamamlanması halinde başvuru iş takvimine göre yapılacak ilk Etik Kurul oturumunda değerlendirilir. Yedi gün içerisinde belirtilen eksikliklerin giderilmemesi halinde başvuru bir sonraki oturumda değerlendirilir.

Bu oturumda da eksiklik giderilmediyse başvuru reddedilir. Kurum dışından yapılan başvurularda yedi günlük süre eksikliklerin sorumlu araştırmacının elektronik posta adresine bildirildiği günü takip eden gün başlayacaktır.

j) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Daha önce Etik Kurulu tarafından incelenip karara bağlanmış bir başvurunun yeni kanıtlar sunulmaksızın yinelenmesi durumunda başvuru değerlendirmeye alınmaz. Etik Kuruldan onay almış başvurularda daha sonra değişiklik yapılması durumunda alınan onay geçerliliğini kaybeder. Kurul onayı için sorumlu araştırmacı tarafından yeni bir başvuru yapılması gerekir. Bu kapsamda kurum dışı başvurularda yeniden değerlendirme ücreti alınır.

k) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Etik Kurulun olumlu görüş bildirdiği bir araştırmacının daha sonra mevzuata ve etik ilkelere uygun yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde araştırmacının/araştırmacıların bağlı bulundukları ilgili birim amirleri ve kurum dışı başvuru yapan sorumlu araştırmacı elektronik posta yoluyla bilgilendirilir, araştırma hala devam ediyorsa durdurulur ve karar iptal edilir.

(3) Etik Kurul tarafından yapılan incelemelere ilişkin tüm belgeler ve dosyalar ile inceleme ve değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği, ilgili mevzuatın öngördüğü sürece saklanır.

(4) Etik Kurul, başvuruları yalnızca etik ve deontolojik yönleriyle ele alır ve değerlendirir. İnceleme ölçütleri ve önerileri uluslararası sözleşme ve bildirgelere, yerleşik etik ilke ve kurallara dayanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İnceleme sonucunda yapılacak işlemler

MADDE 14– (1) Etiğe aykırı davranışı kanıtlanan öğretim elemanları ve araştırmacılara fiilin ağırlığına göre aşağıdaki işlemlerin bir kısmı ya da tamamı uygulanır:

a) Etiğe aykırı davranışı tespit edilen araştırmacı veya araştırmacıların yürütmekte oldukları projeler iptal edilir veya proje başvuruları işleme alınmaz.

b) Üniversitemiz dergilerinde yayımlanmış makalelerden yayın etiğine aykırı hususlar içerdiği ispatlananlar, geri çekilmiş sayılır ve bu husus dergide gerekçesi ile birlikte açıklanır.

c) Etiğe aykırı davranışı ispatlanan araştırmacılara/yazarlara/destek başvurusu sahiplerine, karar tarihinden başlayarak 1 (bir) yıldan 5 (beş) yıla kadar Üniversite birimlerince herhangi bir destek verilmez. Bu kişiler aynı süreyle, Üniversite dergi ve kitaplarında yayın ve Üniversite tarafından düzenlenen ya da desteklenen toplantılarda sunum yapamazlar.

ç) Tespit edilen etik ihlalleri ve bunların niteliği, etiğe aykırı davranışı ispatlanan araştırmacı/yazar/destek başvurusu sahiplerinin birim, kurum veya kuruluşlarının yanı sıra ilgili meslek kuruluşlarına, fon sağlayan ve/veya destek veren kişi ve kurumlara, ilgili kongre ve bilgi şöleni düzenleme kurullarına, etiğe aykırı yayının yapıldığı dergi editörüne vb. kişi ve kuruluşlara Rektörlük tarafından yazılı olarak bildirilir.

d) Etiğe aykırı davranışta bulunanlar, karar tarihinden başlayarak 1 (bir) yıldan 5 (beş) yıla kadar Üniversite bünyesinde lisansüstü düzeyde danışmanlık görevi yapamazlar.

e) Etiğe aykırı davranışı kanıtlananlardan Üniversite personeli olanlar hakkında Rektörlük ilgili mevzuat uyarınca işlem yapar. Diğer kişilere ise Üniversite bünyesinde görev verilmez, var olan görevlerine de son verilir.

(2) Etiğe aykırı eylemi kanıtlanan kişiler hakkında gerekli disiplin soruşturmasının başlatılması amacıyla ilgili birime/kurumlara bilgi verilir.

(3) İntihal ve haksız yazarlık eylemlerinin gerçekleşmesi hallerinde asıl müellifin rızası olsa bile ilgililer hakkında disiplin işlemi yürütülür.

(4) Etik ihlal kararları en geç 1 (bir) ay içerisinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Zamanaşımı

MADDE 15– (1) İntihal, sahtecilik ve çarpıtma şeklindeki etik ihlallerinde inceleme başlatılması herhangi bir süre sınırlamasına tabi değildir. Ancak bunların haricindeki etik ihlallerinde eylemin gerçekleştiği tarihten itibaren 10 (on) yıl geçtikten sonra etik inceleme yapılamaz.

(2) İntihal, sahtecilik ve çarpıtma haricindeki diğer etik ihlallerinde, etik ihlal teşkil eden eylemin öğrenildiği tarihten itibaren 2 (iki) yıl içinde etik inceleme başlatılmaması halinde etik ihlal iddiası incelenemez.

(3) Eserin tamamen veya kısmen tekrar yayımlanması ile akademik atama ve yükselmelerde kullanılması halinde yukarıda belirtilen zamanaşımı kesilir ve yeni bir zamanaşımı süresi başlar.

Gizlilik

MADDE 16– (1) Bilimsel araştırma ve yayın etik kurulunda görüşülen tüm konular ve etik kurulun kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir. Etik Kurula sunulan dosyalardaki bilgi ve belgelerin gizliliği ve güvenliğinden kurul üyeleri, sekreteryaya hizmetlerini yürütenler, bilgisine başvuru alan herkes (uzman, bilirkişi, vs.) sorumludur. Etik Kurulun tespitleri hakkında bu Yönergede belirtilen kişi ve kuruluşlar ile başvuru sahibinden başkasına bilgi verilmez.

Kararlara itiraz

MADDE 17– (1) Etik Kurul kararlarına karşı 1 (bir) defaya mahsus olmak üzere, kararın tebliğinden itibaren 7 (yedi) gün içinde, Üniversite Yönetim Kuruluna itirazda bulunulabilir.

Yeniden inceleme

MADDE 18– (1) Etik Kurulunda daha önce incelenen ve esası hakkında karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan mükerrer başvurularda yeniden bir inceleme yapılamaz. Bu halde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun ilgili etik kurulunca tespit edilmesi şarttır.

Etik ihlallerine ilişkin kayıtlar

MADDE 19– (1) Yukarıda sayılan etik ihlal türlerinden birini gerçekleştirdiğine karar verilen kişilere ilişkin karar ve belgeler, Rektörlük tarafından gizlilik ilkesine riayet edilmek suretiyle uygun bir şekilde dosyalanıp saklanır.

(2) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin şikayet ve ihbar başvuruları, iddiada bulunulan kişinin eylemi gerçekleştirdiği sırada bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumunca değerlendirilerek karara bağlanır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 20– (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönerge

MADDE 21– (1) Üniversitemiz Senatosunun 18.10.2012 tarih ve 08-2012/62 sayılı kararıyla kabul edilen Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Yönergesi (BAYEK), yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 22– (1) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Bu Yönerge Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23– (1) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Bu Yönerge hükümlerini Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörü yürütür.

Kurum dışı başvurular

EK MADDE 1– (1) (Değişik: 04.12.2025 tarihli ve 240-2025/142 sayılı Üniversite Senato Kararı) Üniversitemiz etik kurullarına kurum dışından yapılacak başvurularda çalışmayı yapacak olan tüm araştırmacıların; Karaman ilinde ikamet ediyor olması, başka bir yükseköğretim kurumunun personeli ya da öğrencisi olmaması, aynı araştırma için başka bir yükseköğretim kurumunun etik kuruluna başvuru

yapmamış olması gerekmektedir. Başvuru yaparken belirtilen durumu kanıtlayıcı belgelerin eklenmesi gerekmekte olup aksi halde başvuru işleme alınmayacaktır.

(2) Kurum dışından yapılan başvurularda ücret alınır. Kurum dışı başvuru dosyası ücretinin miktarı Üniversite Yönetim Kurulu tarafından her yıl ayrıca belirlenir ve Üniversitenin Etik Kurul web sayfasında yayımlanır. Herhangi bir belirleme yapılmadığı takdirde o güne kadar yürürlükte olan ücret geçerlidir.

(3) Kurum dışı başvuru ücreti Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına yatırıldıktan sonra başvurular işleme alınacaktır. Başvuru yapan sorumlu araştırmacı hazırlamış olduğu başvuru dosyasına yapılan ödemeye ilişkin dekontu ekleyerek başvuru dosyasını Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörlüğü Evrak Kayıt Birimine şahsen veya e-posta yoluyla teslim etmesi/iletilmesi gerekmektedir. Başvuru ücreti yatırıldığına dair dekont eklenmeyen başvurular değerlendirmeye alınmayacak olup bu hususta Etik Kurulun araştırma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Başvuru dosyası için alınan ücret, başvuru sonucunun olumsuz çıkması veya başvurunun geri çekilmesi durumunda iade edilmez.

(4) Kurum dışı yapılan başvurulara ilişkin Etik Kurul kararları başvuru formunda belirtilen elektronik posta adresine gönderilecek olup ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir. Elektronik posta adresi bildirilmeden yapılan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

(5) Kurum dışı yapılan başvurularda başvuran sorumlu araştırmacı ve diğer araştırmacılar bu Yönerge'nin hükümlerine uymak zorundadır.

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU (BAYEK) YÖNERGESİNİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Karar	Yürürlüğe Giriş Tarihi
207-2023/91 Sayılı Üniversite Senatosu Kararı	16.08.2023
229-2025/24 Sayılı Üniversite Senatosu Kararı	11.03.2025 (Değişiklik)
240-2025/142 Sayılı Üniversite Senatosu Kararı	04.12.2025 (Değişiklik)

NOT: Kurum dışı başvuru ücretlerinin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğümüzün Türkiye Halk Bankası Karaman Sanayi Sitesi Şubesi nezdinde bulunan TR64 0001 2001 3090 0005 1000 34 IBAN numaralı hesaba yatırılması gerekmektedir.